
Számítógépes alapismeretek

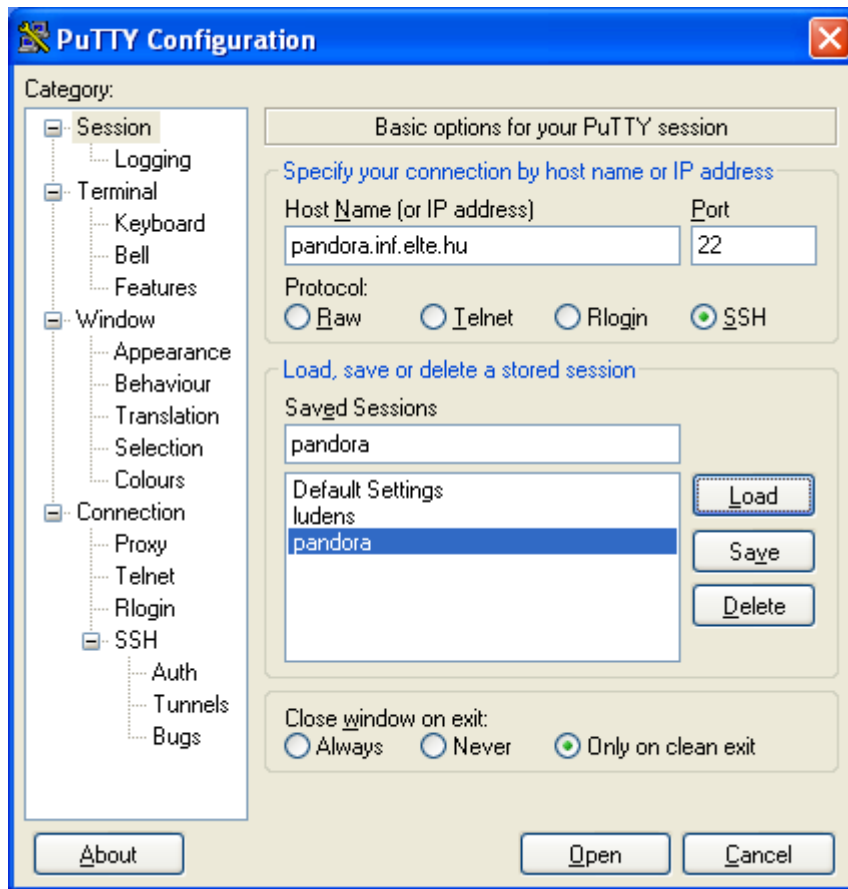
3. prezentáció

Téma:

Unix-Linux alapok II. (processzek: ps, kill, trap, bg, fg, wait. szövegszerkesztés: vi, pico, joe. Midnigh Commander: mc)

PROCESSZEK

Belépés

Folyamatok

A Linux/Unix operációs rendszer

- Multitasking
 - Time sharing
 - Folyamatok vezérelhetőek is
 - Elindíthatóak: előtérben, háttérben
 - Lekérdezhetőek
 - Leállíthatóak
 - Időzíthetőek
 - Priorizálhatóak
-

Futó folyamatok lekérdezése

- `ps`
- `ps -aux`
- `top`

The screenshot shows a terminal window titled "pandora.inf.elte.hu - PuTTY". The user "ade" is at the "pandora" host. The command "ps" has been executed, resulting in the following output:

```
ade@pandora:~$ ps
  PID TTY          TIME CMD
 32336 pts/2        00:00:00 bash
 23191 pts/2        00:00:00 sleep
 27721 pts/2        00:00:00 ps
ade@pandora:~$
```

The terminal output displays a table of running processes with columns for PID, TTY, TIME, and CMD. The processes listed are bash (PID 32336), sleep (PID 23191), and ps (PID 27721). The terminal prompt is currently at the end of the second line.

Programok indítása

- **Előtérben**
 - `sleep 20`
 - **Háttérben:** `<parancsnév> &`
 - `sleep 20&`
 - `nohup <parancsnév> :` **A program futása nem szakad meg a felhasználó kijelentkezésekor**
-

Processzek befagyasztása, folytatása

- Futó folyamat befagyasztása: CTRL + Z
 - `sleep 30`
 - CTRL + Z
 - `ps -aux`
 - Előtérbe helyezés: `fg [processzazonosító]%`
 - Háttérben folytatás: `bg [processzazonosító]%`
-

Processzek kezelése

- `jobs`: belső feladatazonosítók, állapotok lekérése
 - `kill`: folyamatok leállítása
 - **Feladat:** Lépünk be két terminál kapcsolattal, egyik ablakban indítsunk el egy szöveg-szerkesztőt, majd ezt löjük ki a másik ablakból!
-

Processz erőforrás felhasználás

- `time <parancsnév>`: erőforrás felhasználási statisztika
- `strace <parancsnév>`: rendszerhívások megjelenítése. Hibakereséshez
 - pl: `strace -p PID`

Eseménykezelés (csapda)

- trap
- **Feladat**: A ctrl+c leütésére írjuk ki: Szia!
- **Feladat**: Szüntessük meg ezt a csapdát!

SZÖVEGSZERKESZTÉS

vi (vim)

- Parancsmód: `esc` bill.
 - mentés: `:w`, `:wq`, `:x`, `:q!`
 - karakter törlés: `x`
 - sortörlés: `dd`, 3 sor törlés: `3dd`
 - Beillesztés: `p`
 - Keresés: `/mit`
 - Szerkesztőmód: `i`, `a`, `o`
-

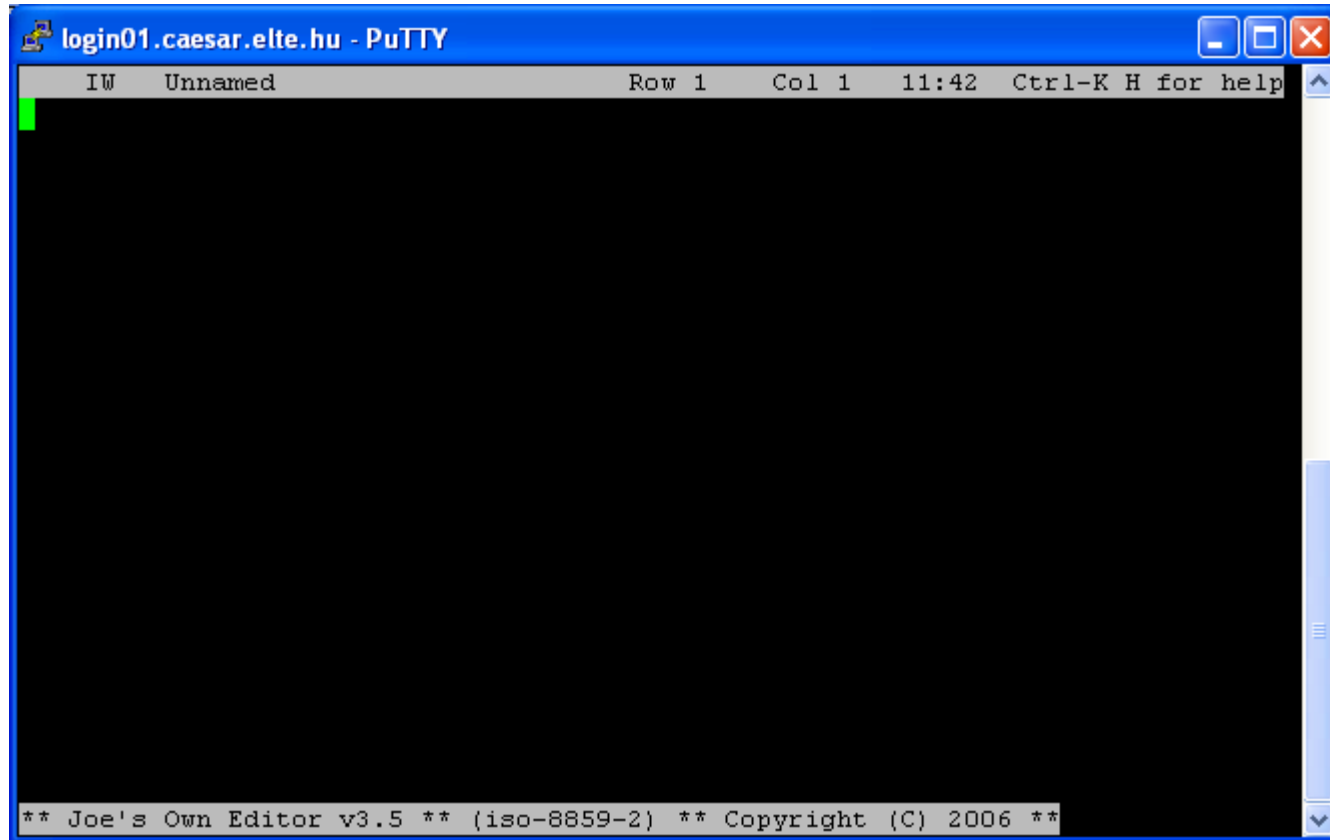
pico

The image shows a screenshot of a PuTTY terminal window. The title bar reads "login01.caesar.elte.hu - PuTTY". The terminal window has a grey header bar with "UW PICO(tm) 4.10" on the left and "New Buffer" on the right. The main area is black with a green cursor on the left. At the bottom, there is a help menu with the following text:

```
^G Get Help  ^O WriteOut  ^R Read File  ^Y Prev Pg   ^K Cut Text   ^C Cur Pos
^X Exit      ^J Justify   ^W Where is  ^V Next Pg   ^U UnCut Text ^T To Spell
```

joe

Midnight Commander (mc)

mc - login01:~/public_html/szamalap

Left	File	Command	Options	Right		
<-/afs/elte.hu/user/a/ade				<-~/public_html/szamalap		
Name	Size	MTime		Name	Size	MTime
../	UP--DIR			../	UP--DIR	
/home	4096	Oct 2 23:43		ELTE_to~003.doc	75264	Aug 28 02:30 *
/php	2048	Feb 10 2005		ELTE_to~007.pdf	278263	Sep 2 14:59
/public	2048	Jun 4 2003	*	Szamala~mo.doc	118272	Sep 19 09:56
/web	4096	Sep 19 10:10		excel_p~ny.xlsx	10320	Aug 28 00:12
?backup	0	Jan 1 1970		excel_p~esz.pdf	55047	Sep 2 15:02
				gipszja~lap.zip	1238228	Oct 1 17:12
				prezentacio.zip	959431	Oct 1 17:12
				szamala~ak2.pdf	644728	Sep 19 09:57
				szamala~t2.docx	27970	Sep 3 15:42
/home				../		

Hint: Selecting directories: add a slash to the end of the matching pattern.
ade@login01:~/public_html/szamalap\$

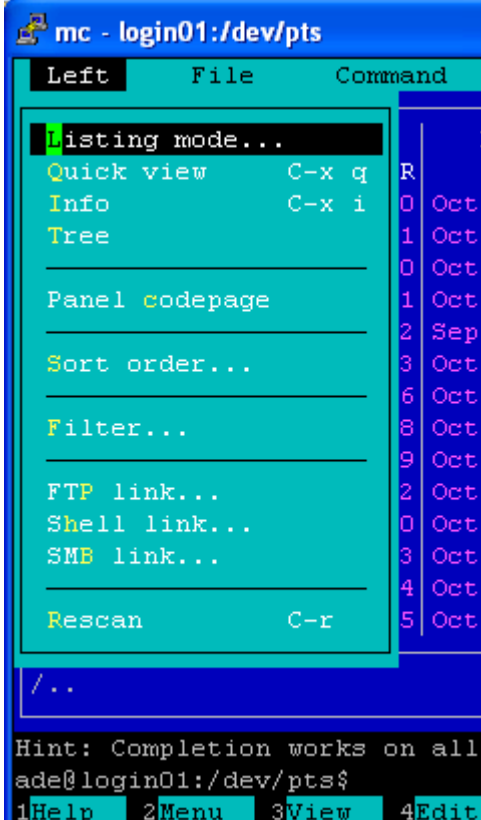
1Help 2Menu 3View 4Edit 5Copy 6RenMov 7Mkdir 8Delete 9PullDn 10Quit

Midnigh Commander (mc)

- F1 – Súgó
 - F3 – Megtekintés
 - F4 – Szerkesztés
 - F5 – Másolás
 - F6 – Átnevezés / mozgatás
 - F7 – Könyvtár létrehozása
 - F8 – Törlés
 - F9 – Menü
 - F10 – Kilépés
-

Midnigh Commander (mc)

- Lényegesebb menüpontok
 - Left / Right
 - Listing mode - Könyvtárlista
 - Info - Az állomány főbb tulajdonságai
 - Tree – Könyvtárszerkezet
 - Sort Order – Rendezési beállítások
 - Filter – Szűrők (nézet)
 - FTP link – FTP kapcsolat
 - Rescan - frissítés

The screenshot shows the Midnigh Commander (mc) interface. The title bar reads 'mc - login01:/dev/pts'. The interface is divided into three panes: 'Left', 'File', and 'Command'. The 'Left' pane is currently displaying a menu with the following options:

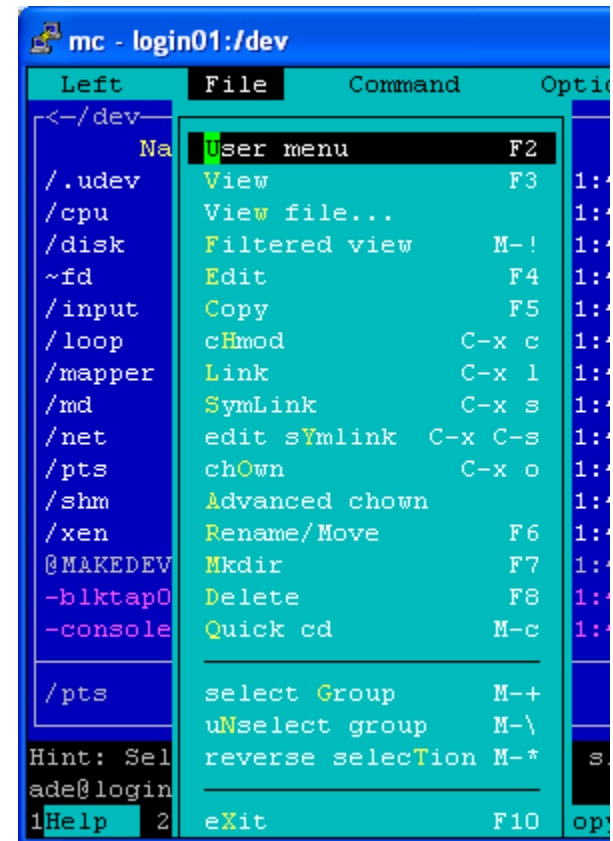
- Listing mode... (highlighted)
- Quick view C-x q
- Info C-x i
- Tree
- Panel codepage
- Sort order...
- Filter...
- FTP link...
- Shell link...
- SMB link...
- Rescan C-r

The 'File' pane shows a directory listing with columns for permissions, size, date, and name. The 'Command' pane is currently empty. At the bottom of the window, there is a status bar with the text 'Hint: Completion works on all' and 'ade@login01:/dev/pts\$'. Below the status bar, there are four buttons labeled '1Help', '2Menu', '3View', and '4Edit'.

Midnight Commander (mc)

■ File menü

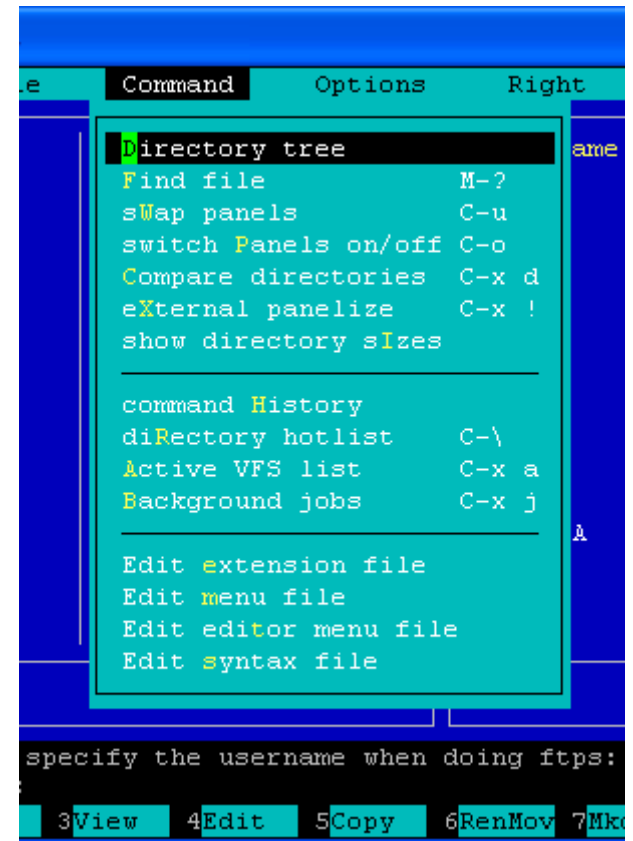
- ❑ `chmod` – Jogosultságok beállítása
- ❑ Link és Symlink: Linkek és szimbolikus linkek kezelése
- ❑ `chown` – Tulajdonos beállítása
- ❑ Select / unselect group, reverse selection - kijelölés


```
mc - login01:/dev
Left  File  Command  Opti
<- /dev
Name
User menu      F2
View           F3  1:
View file...   1:
Filtered view  M-!  1:
Edit           F4  1:
Copy          F5  1:
cHmod         C-x c  1:
Link          C-x l  1:
SymLink       C-x s  1:
edit sYmlink  C-x C-s 1:
chOwn         C-x o  1:
Advanced chown 1:
Rename/Move    F6  1:
Mkdir         F7  1:
Delete        F8  1:
Quick cd      M-c   1:
-----
/pts         select Group  M-+
uNselect group M-\
reverse selecTion M-*
-----
Hint: Sel
ade@login
1Help 2  eXit      F10  opt
```

Midnight Commander (mc)

- Command menü
 - Directory tree: könyvtárfa lekérése
 - Find file: fájl keresés
 - Compare directories: könyvtárak összehasonlítása
 - Show directory sizes: Könyvtárak méreteinek megjelenítése

The screenshot shows the Midnight Commander (mc) command menu. The menu is displayed in a teal window with a black border. The menu items are listed in a table format with columns for the command name and its options. The 'Directory tree' command is highlighted with a black background. Below the menu, there is a prompt 'specify the username when doing ftps:' and a footer with navigation keys: 3View, 4Edit, 5Copy, 6RenMov, 7Mk.

Command	Options	Right
Directory tree		ame
Find file	M-?	
sWap panels	C-u	
switch Panels on/off	C-o	
Compare directories	C-x d	
eXternal panelize	C-x !	
show directory sIzes		

command History		
diRectory hotlist	C-\	
Active VFS list	C-x a	
Background jobs	C-x j	

Edit extension file		
Edit menu file		
Edit editor menu file		
Edit syntax file		

specify the username when doing ftps:

3View 4Edit 5Copy 6RenMov 7Mk

Köszönöm a figyelmet!
